

TO LETO BO ODLOČILNO

za libojske keramike

Pred dnevi smo obiskali tovarno keramičnih izdelkov v Libojah in se zanimali o njihovih posebnih problemih. Naletni smo prav na zasedanje delavskega sveta in tako smo lahko še več zvedeli.

Keramika industrija v Libojah si je že v preteklih letih močno prizadevala, da bi obnovila svoje obrate. Tako so postavili novo predorno peč. Zanj so porabili okoli 100 milijonov dinarjev, ob koncu lanskega leta pa so uredili tudi dekor oddelek. Postavili so namreč sodobno električno peč. Ta peč je za razvoj podjetja velikega pomena, predvsem ker obstaja v kolektivu težnja, da obnovijo staro tradicijo dekorne keramike. Seveda ne mislijo nadaljevati tudi s starimi oblikami, temveč bodo prešli na izdelovanje sodobne okrasne in praktične keramike. Prve uspehe na tem področju so že zabeležili, saj so med drugim izdelali lične svetilke za nočne omarice, ki so na trgu takoj pošle. Pri tem jim seveda gre v prvi vrsti za lep zunanji videz

dekorativnega izdelka in za primerno ceno.

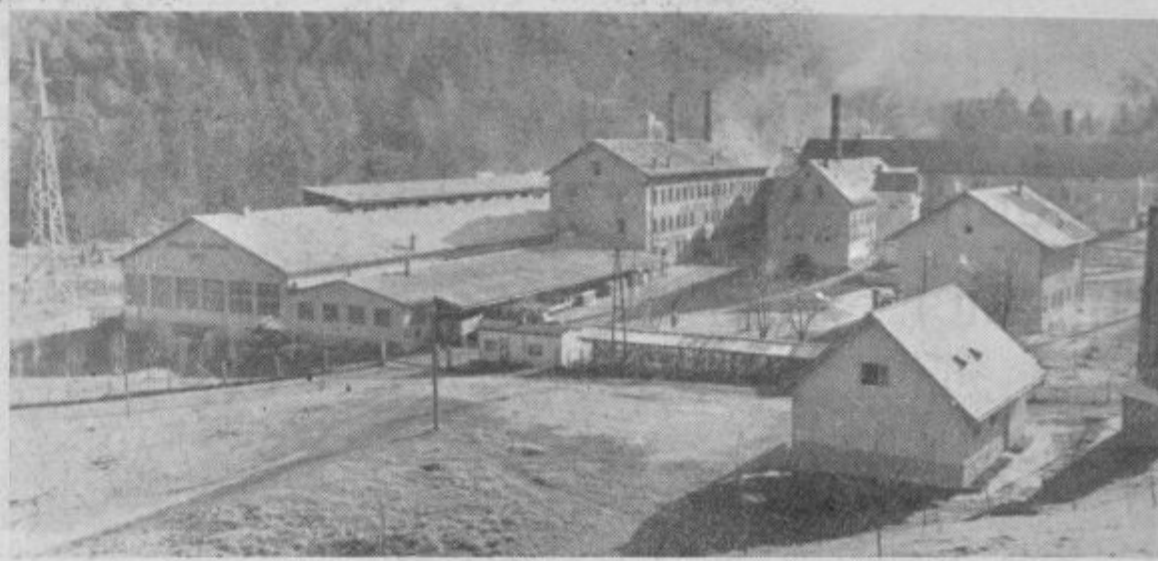
Razumljivo pa je, da je bilo potrebno obnoviti tudi staro dotrajalo slikarno. Še pred kratkim je bilo v tem delu tovarne podobno kot, da bi se človek prerival skozi katacombe, danes pa je na istem mestu sodoben obrat, kjer lahko dosežejo boljše kvaliteto ob nižji ceni. In prav to jim je v sedanjem trenutku tudi najbolj potrebno.

Toda, tako pravijo libojski keramiki, to je le začetek. Tovarno bo potrebno do kraja obnoviti. Za leto imajo v načrtu ureditev naj-sodobnejše strugarne, in sicer tako, da bo delo v njej avtomatizirano. Ta oddelek je osnova tovarne — zaradi tega tudi ni čudno, če so se naloge tako resno lotili. Sami so zbrali okoli 50 odstotkov potrebnih sredstev, ostalo

pa bodo gradili s krediti. Skupaj bodo potrebovali okoli 120 milijonov dinarjev.

Istočasno so se v Libojah močno zavzeli tudi za povečanje izvoza. Za leto so si zastavili razmeroma težavno nalogo, nameravajo namreč izvoziti vsaj trikrat več kot lani. Pri tem pa je vsekakor odločilna cena izdelkov.

Z aktiviranjem dosedanje prve faze rekonstrukcije bodo že letos dvignili brutoprodukt tovarne za preko 35 odstotkov. Na povečanje proizvodnje bo vplivala tudi druga faza obnovitvenih del, ki jo nameravajo končati na vsak način že v prvem polletju. Vsaka zakasnitev bi se jim namreč lahko maščevala in bi prav gotovo vplivala na zmanjšanje končnega uspeha podjetja v letošnjem letu.

Pogled na tovarno keramičnih izdelkov v Libojah

DVE NALOGI DOBER START V ŽIČNI

Za tovarno žičnih izdelkov v Celju je bilo lansko poslovno leto zelo uspešno. Bistveno so povečali produktivnost in predvsem kvaliteto svojih proizvodov. To jim je v veliki meri pomagalo, da so se v celoti afirmirali na domačem tržišču in da vprašaje plasmana proizvodov ni več redno in aktualno vprašanje. Vzporedno s tem pa so se jim kot logična posledica zmanjševale zaloge, kar je hitro razbremenjevalo obratna sredstva.

Toda kolektiv žičnih izdelkov v Celju se lani ob teh uspehih ni uspaval. Za leto so si postavili še obsejnejše naloge in med njimi kot eno izmed osnovnih vključitev v mednarodno delitev dela. Razen tega pa še nadalje povečujejo kvalitete proizvodov in tako uspešno zadovoljujejo že zelo zahtevno domače tržišče.

Takoj v januarju so se lotili ureditve zastavljenih nalog in že so sklenili trdne pogodbe za dobavo svojih proizvodov v nekaterih zapadne dežele, med njimi celo v ZDA. Sodiijo, da bo samo izvoz v Ameriko presegal vsoto 100 tisoč dolarjev, kar je za ta ko-

lektiv prav gotovo lep uspeh.

Pomembnost njihovih izdelkov pa se na tem tržišču še poveča, če vemo, da so s pravilno notranjo organizacijo in s skrbnim zmanjševanjem stroškov uspeli znižati lastno ceno tako, da je izvoz tudi v zapadne dežele za njih ekonomsko zanimiv.

Toda kljub temu v kolektivu še posebej opozarjajo na nujno razširitev asortimana za domače tržišče. V tem smislu ima zlasti žična izmed vseh sorodnih podjetij najugodnejše pogoje, saj so bistveno zlasti znižali lastno ceno in povečali kvaliteto, ki jim vse bolj daje veljavo na trgu.

Koliko velja zaupanje?

Letos čakajo naše gospodarstvo predvsem tri velike naloge — povečanje proizvodnje, storilnosti in nenehno dvigovanje kvalitete. Vse pa ob enem samem pogoju, da se istočasno znižuje lastna cena proizvodnje, kar bo lahko vplivalo na povečevanje življenjske ravni prebivalcev in hkrati ustvarjanje ugodnih možnosti za plasman blaga na domačem in tujem trgu.

Toda vsa prizadevanja se strnejo v istem smotru, in sicer v prizadevanju za povečanjem življenjske ravni zaposlenih. Ta aspekt problema je toliko pomembnejši, ker so nekatere slabosti v gospodarstvu iz lanskega leta vplivale na zaostajanje realnih dohodkov zaposlenih.

Zaradi tega se nam prav gotovo vsiljuje v ospredje vprašanje, kako urediti to nalogo.

Nacelo je dokaj jasno — angažirati je potrebno vse notranje rezerve, ki jih prav gotovo ni malo. Napačno bi bilo iskati rešitev samo na eni strani, toda zanimivo in pomembno bo bržčas, če si ogledamo ta problem s stališča uveljavljanja stimulativnega nagrajevanja in poglobljanja tega sistema.

Sistem nagrajevanja se je v gospodarskih organizacijah močno uveljavil, dal pa je tudi že izredne rezultate. Zal pa so se pojavili nekateri primeri, ki groze, da bi v bistvu pozitiven sistem lahko razvrednotili.

Že v preteklem obdobju so nekateri vodstveni organi ugotovili, da se lahko v kolektivu marsikaj prihrani s krčenjem in zniževanjem osebnih dohodkov. Na ta način so nekatere tovarne celo izvedle rekonstrukcijo dela. Ti pojavi so bili v določeni meri razumljivi, saj se je ves kolektiv za voljo rekonstrukcije odpovedal delu osebnih dohodkov. Toda iz teh primerov so tudi ponekod povzeli drugačen sklep. Menili so skratka, da bi s korekturami norm, pravilnikov o nagrajevanju in podobno lahko precej prihranili in tudi s tem znižali lastno ceno. Toda ta računica je prav gotovo napačna.

Sistem nagrajevanja je dal največje uspehe tam, kjer brez sprememb v tehnološkem postopku — in ne da bi se tudi sicer spremenili delovni pogoji — niso spreminjali kriterijev za nagrajevanje. Kaj nam to pove? Prav gotovo preprosto dojemljivo resnico, da so v teh kolektivih delavci dobili zaupanje v sistem nagrajevanja, da so ga doobra spoznali in njemu prilagodili svoja prizadevanja. Najlepši primer za to je gotovo velenjski rudnik, kjer že leta niso spreminjali kriterijev za nagrajevanje.

Kaj pa se je zgodilo v nasprotnih primerih? Sistem nagrajevanja ni postal gonilna in usmerjalna sila, temveč narobe — pasiviziral je iniciativo.

Zanimivi so nekateri zaupni pogovori z delavci iz tovarn, kjer so se oprijeli prakse nenehne spreminjanja osnovnih normativov. Takole so dejali:

»Posebno prizadevanje lahko pripelje ob nenehni spremembi samo do korektur kriterijev — zaradi tega razumljivo nihče ni težil, da bi na delovnem mestu dal vse od sebe.«

To nezaupanje in v sistem nagrajevanja v nekaterih kolektivih pa ima dejansko svoj globlji vzrok in vzročno povezavo z osnovnimi smotri našega družbenega reda. Ustvarjanje nezaupanja v osnovno gibalno, ki ga zlasti v sedanjem obdobju moramo krepiti, pa bi lahko škodovalo pri uresničevanju kompleksnih nalog, ki stoje pred gospodarskimi organizacijami.

Mile

Težavno je, a gre

Na cesti proti Mariboru med Frankolovim in Stranicami smo srečali cestarja Vinka Klinca in njegovega pomočnika Ivana Kurka. Vprašali smo ju najprej kakaj sta kar po dva skupaj. Takole sta odgovorila:

— Veste, v teh dneh je taka cesta, da še dva komaj zmoreva vse delo. Če bi ne bilo primerno organizirano delo iz okrajnega središča, bi se prav gotovo »zadušila« v snegu. Razen tega pa eni sam tudi vozička ne bi mogli niti premikati, treba pa ga je zapeljati včasih kar daleč.

— No, huda je letošnja zima, menim pa, je dejal tovariš Viktor Klinc, da so vozniki lahko zadovoljni, da smo vsaj do te mere osposobili cestišče. Zadnje čase smo se ubadali predvsem z ledeno skorjo, ki je ni bilo mogoče drugače odstraniti kot s soljo. Vozniki — nekateri — so se jezili, toda varna vožnja in brez nesreč pa brez kake smrtne žrtve

je vseeno boljše, kot da bi opustili soljenje cestišč.

Povprašali smo jih tudi, ali je dovolj 8 ur delovnega časa, da opravijo vse delo.

— V teh dneh prav gotovo ne. Kadar postane posebno nevarno, je v tem času potrebno prijeti za delo tudi ponoči; kar ne zmoremo v rednem času, pa seveda opravimo v nadurah. Te so sicer dražje, a so v teh dneh nujno.

— Oba cestarja sta nam tudi povedala, da je morda značilno, da v teh dneh na cesti, čeravno je cesta razmeroma zelo slaba, ni večjih prometnih nesreč. Samo štiri so našli v zadnjem času na njihovem delu ceste — vse štiri pa so se končale brez poškodb. Menim, je dejal tovariš Kurko, da ne gre toliko za srečno naključje, temveč je to le posledica veliko večje pozornosti voznikov in pa dejstva, da je na cesti zelo malo fičkov — se pravi voznikov amaterjev.

le.

POTREBNI so nam PROSTORI

Kolektiv tovarne za izdelavo usnjarskih strojev KOSTROJ ima eno samo veliko željo, da bi se čimprej lahko preselili. Doslej so že vložili v novo veliko halo okoli 60 milijonov, potrebno pa bo še toliko. Zato resno računajo na pomoč v obliki kreditov, sami pa so zbrali čez dvajset milijonov dinarjev. Na vsak način pa hočejo novo tovarniško poslopje dokončati do konca leta.

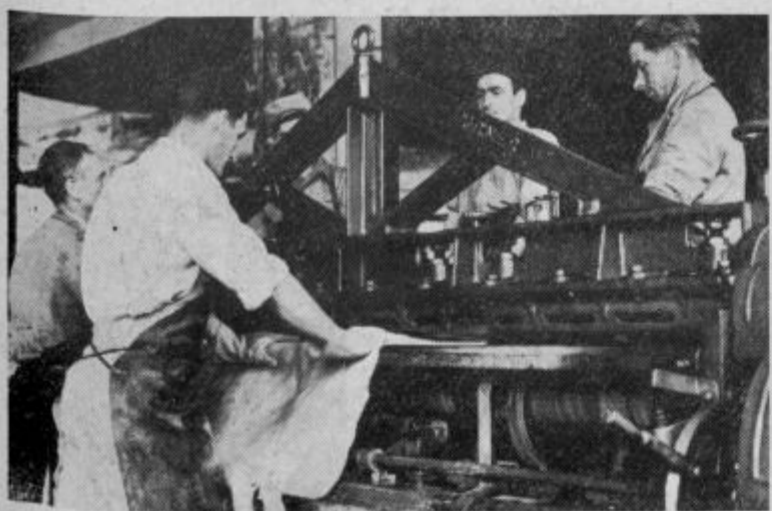
No, ta želja je popolnoma razumljiva, saj je v sedanjih improviziranih prostorih nemogoče organizirati tehnološko naprednejši sistem dela. Zanimiv podatek, ki nam pove, s kakimi težavami se borijo, je tudi, da imajo svoje izdelke spravljene na petih koncih.

Ko so sedanji proizvodni postopek podrobno analizirali, so ugotovili s primerjavo v pogojih, ko bo novo poslopje dograjeno, da se bo proizvodnost dvignila kar za okoli 20 odstotkov. Toliko pa jih dejansko stanejo težave s prostori.

Istočasno pa niso pozabili tudi na izpolnjevanje strojnih naprav. Zavedajo se, da jim nekateri stroji še manjkajo, a si jih bodo postopoma nabavili. Tako že v kratkem dobili velik obdelovalni stroj, razen tega pa še nekaj manjših. Zlasti veliki stroj za horizontalno vrtanje jim je potreben, ker predstavlja ozko grlo proizvodnje, kar se pozna tudi v drugih oddelkih.

Povpraševali smo jih tudi, kako je letos s prodajo njegovih izdelkov. V preteklih letih se je namreč dogajalo, da so usnjarne raje naročevale uvožene izdelke, čeravno je bilo domačih dovolj. Povedali so nam, da sedaj ni več težav, hkrati pa so pripomnili, da je precejšen delež k temu doprinesla boljša kvaliteta izdelkov. Istočasno pa resno računajo, da bi se resneje vključili v izvoz. Začeli so že, toda — tako pravijo — izvozno dejavnost bo vsekakor potrebno povečati.

M.

Cepilni stroj v lužnici Konusa

GIGANT V SLOV. KONJICAH

Usnjarski kombinat Konus v Slovenskih Konjicah je po združitvi z nekaterimi sorodnimi podjetji postal dejanski gigant v svoji stroki, saj bo skupna vrednost proizvodnje kombinata letos predvidoma znašala kar preko 7 milijard dinarjev. Gre torej za veliko podjetje, kjer je bilo predvsem potrebno začeti odločno s specializacijo in podrobno razdelitvijo dela znotraj podjetja. Kajti eden od bistvenih ekonomskih vzrokov, ki so vodili v ta

močan integracijski proces, je bila prav gotovo brezperspektivnost, tehnična in komercialna šibkost nekaterih enot in precejšnja zmeda na trgu. Vsi ti elementi se hitro s specializacijo spremenijo, in sicer še posebno zaradi tega, ker je specializirana proizvodnja posameznih obratov natanko prilagojena zahtevam domačega in v veliki meri tudi tujega trga.

Tako bodo v Rečici ob Savinji izdelovali specialno usnje, v

Ljutomeru težko usnje, v Lenartu lažje usnje, v Majšperku strojila (Tahin) in v Slovenskih Konjicah umetno usnje in usnje-konfekcijo, hkrati pa je tu tudi osrednja usnjarna.

Zanimiva je ugotovitev, da so spričo podrobnih analiz v posameznih prejšnjih samostojnih podjetjih hitro uvideli veliko prednosti enotnega velikega usnjarskega kombinata in da so na ta osnovni koncept pristali v občinah izven celjskega okraja, da pa se istočasno tovarna usnja v Soštanju temu velikemu kombinatu ni pridružila. Posledice te nesrečne odločitve ni možno podrobno predvideti, prav gotovo pa bodo neugodne — zlasti še ob pozitivnem spreminjanju strukture dohodka v ekonomskih enotah konjskega kombinata.

Če namreč vzamemo samo grobo računice, koliko je stala prej sedem samostojnih podjetij tudi komercialna teh podjetij, lahko že govorimo o prihrankih v milijonih. Razen tega pa mala podjetja tudi niso mogla na zunanji trg. Najprej niso imeli zagotovljene plasmana, niso poznali tržišča in dinamike cen, hkrati pa je bila ob nespecializirani proizvodnji tudi lastna cena izdel-

REKORD V VELENJU

Velenjski rudarji so v januarju zabeležili doslej rekordno mesečno proizvodnjo. Nakopali so skupaj 240 tisoč ton premoga, kar je precej nad planskimi obveznostmi. Zanimivo je, da so samo v začetku meseca zaradi nekaterih objektivnih okoliščin nekoliko zaostajali za dnevnimi planskimi obveznostmi. Kmalu pa so jih nadoknadili in celo dosegli tudi rekordno dnevno proizvodnjo premoga — 10.340 ton. Gre torej za izredne uspehe velenjskih rudarjev, ki so v teh najkritičnejših dneh, ko je domača

povsod premanjkovalo premoga, zastavili vse sile, da bi na tržišče spravili res čimveč.

V nekaterih dneh so imeli sicer precej težav s prevozom premoga, toda s pravilno organizacijo in tesnim sodelovanjem so tudi ta problem rešili. To je bilo nazadnje tudi potrebno, kajti kljub velikim potrebam po premogu v industrijskih podjetjih, pri železnici in v gospodinjstvih so v nekaterih dneh zaradi zaostajanja prevoza morali del premoga deponirati. Ta nevarnost je sedaj odpravljena.

M.

kov previsoka, da bi se lahko uspešno uveljavili na zunanjem trgu. Vsi ti osnovni pogoji so se spremenili, istočasno pa so ekonomske enote ob izredno močnih skupnih investicijskih sredstvih lahko tudi perspektivno planirale svoj nadaljnji razvoj. To pa je bistveno, kajti značilno za našo usnjeno industrijo je doslej bilo, da so bili delovni pogoji nemožni, tehnološki postopek pa ne samo neustrezen, temveč skoraj srednjeveški.

Vse te težave polagoma postajajo rešljive. Res je sicer, da vsega ne bo možno spremeniti čez noč, res pa je tudi, da bodo obrati polagoma le obnovljeni, kar daje tudi perspektivo zaposlenim. V usnjarskem kombinatu se namreč zelo dobro zavedajo, da se bodo tudi osebni prejemki lahko izboljšali s stopnjevanjem proizvodnosti dela, z zmanjševanjem stroškov in ugodnejšimi nastopi na domačem in tujem tržišču.

Vse to pa je prav gotovo v veliki meri odvisno od hitre in smotrne rekonstrukcije posameznih obratov. No, in mimogrede, saj imamo tudi v celjskem okraju že dovolj primerov, kjer so delavci tudi del osebnih dohodkov primaknili k sredstvom za obnovo tovarne (Juteks) in kjer tedanjo smotno politiko že sedaj občutijo. Prav enako pa velja to tudi za usnjarsko industrijo.

M.

ŠE EN KRAT

IŠČEMO GREŠNEGA KOZLA

Pred časom smo objavili kratek komentar o nezdravem pojavu v žalskem zdravstvenem domu. Slo je predvsem za to, da so upravni organi zavoda (bolj kot upravni odbor) začeli iskati človeka, ki bi naj nekatere slabosti iz kolektiva posredoval ustreznim občinskim forumom.

Zadeva je v Žalcu bila deležna posebnega zanimanja, v zdravstvenem domu pa so bili domala revoltirani. Morda so v sestavku nekatere podrobnosti, ki niso docela osvetljene, vendar v bistvu pa je sestavek imel zelo pozitivne učineke in predvsem odmev pri prebivalcih v Žalcu in v žalski občini.

Se več, spričo nastalega sumna, da v žalskem zdravstvenem domu le vse ne gre po najboljši poti in ob podpori tiska ter publiciteti, ki jo je zadeva dobila, je občinski ljudski odbor ustanovil posebno komisijo, ki bo podrobno pregledala poslovanje zavoda. Predvsem bodo analizirali delovanje samoupravnih organov, njihov vpliv in izvajanje posameznih sklepov samoupravnih organov, pregledali bodo tudi sistemizacijo delovnih mest ter poslovanje zdravstvenega doma v preteklem obdobju.

Zaradi tega lahko mirno trdimo, da je bil sestavek »iščemo grešnega kozla« pozitiven in učinkovit, kajti prav gotovo je v interesu vseh občanov žalske občine,

Mile Iršič